

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра спеціальної освіти та реабілітології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор (перший проректор)

“ _____ ” _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психолого-педагогічна діагностика та відбір (ПШВВ 03)

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 016 Спеціальна освіта
(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Корекційна освіта
(назва спеціалізації)

інститут, факультет ГУП, Факультет управління фізичною культурою та спортом
(назва інституту, факультету)

Робоча програма ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ВІДБІР для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. „28” серпня 2017 року- __ с.

Розробники: Дергач М.А., д-р. пед. н., проф.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
спеціальної освіти та реабілітології

Протокол від. “28” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної освіти та реабілітології

_____ (В.В.Клапчук)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“28” серпня 2017 року

Схвалено науково-методичною комісією УФКС факультету (інституту) за напрямом
підготовки (спеціальністю) 016 Спеціальна освіта
(код, назва)

Протокол від. “29” серпня 2017 року, протокол № 1

“29” серпня 2017 року

Голова _____
(_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 «Освіта» (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів - 1	Спеціальність: 016 «Спеціальна освіта»	Рік підготовки:	
Змістовних модулів - 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)			
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 самостійної роботи студента – 5,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		78 год.	
		Індивідуальні завдання:	
7 год.			
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 42/78

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета	ознайомити студентів з теоретичними основами психолого-педагогічної діагностики дітей та показати різні підходи та шляхи до вивчення дітей з різними відхиленнями у розвитку та навчити студентів теоретичним та практичним методам відбору дітей з відхиленнями в психічному та фізичному розвитку в спеціальні дошкільні та шкільні заклади
Завдання	<ol style="list-style-type: none">1. Ознайомити студентів з основними фундаментальними принципами та методами відбору дітей у спеціальні заклади.2. Ознайомити студентів зі структурою та завданням психолого-педагогічної комісії та відбором дітей у спец заклади.3. Ознайомити студентів з принципами відбору дітей з відхиленнями в психічному та фізичному розвитку в спеціальні дошкільні та шкільні заклади4. Навчити студентів методам та засобам відбору дітей даної категорії, оцінки їх психічного та фізіологічного здоров'я5. Дати студентам базові положення відносно завдань, структури та методів роботи у психолого-педагогічній комісії.6. Сформувати навички діагностики індивідуально-психологічних характеристик дитини, розладів психічних пізнавальних процесів.7. Навчити студентів проведенню психодіагностичних методів дослідження, сформовані діагностичний психологічний інструментарій8. Ознайомити студентів з сучасними напрямками роботи психолого-педагогічної комісії, навчити студентів теоретичним та практичним методам відбору дітей з відхиленнями в психічному та фізичному розвитку в спеціальні дошкільні та шкільні заклади.
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен	
знати:	<ul style="list-style-type: none">• Загальні засади формування психолого-педагогічної комісії;• Основні поняття, що використовуються при відборі та діагностиці дітей у спецзаклади;• Вікову динаміку формування особистості з відхиленнями у розвитку;• Характеристики діагностичних психологічних методик для проведення діагностики та відбору;• Основні ознаки порушень онтогенетичного розвитку дитини.
вміти:	<ul style="list-style-type: none">• Працювати з психологічною, педагогічною літературою, щодо питань відбору та діагностики дітей у спец заклади.• Визначити психологічні особливості дитини з відхиленнями у розвитку за допомогою психодіагностичного інструментарію.• Оформити матеріали на дитину з відхиленнями при діагностиці та відборі у спецзаклади• Консультувати батьків та дітей з питань проблем відбору у спецзаклади.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Введення до психолого-педагогічної діагностики

Історія розвитку психолого-педагогічних методів діагностики в спеціальній психології .
Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічної діагностики порушень розвитку

у дітей. Комплексний підхід до вивчення дітей з порушеннями розвитку. Логопедичне обстеження в системі комплексного вивчення дітей з порушеннями розвитку. Особливості психолого-педагогічного вивчення дітей з відхиленням у розвитку на різних вікових етапах.

Модуль 2. Структура та завдання медико-психолого-педагогічної комісії та відбір дітей у спеціальні логопедичні заклади

Склад, організація, цілі та завдання психолого-педагогічної комісії. Характеристика на дитину, протокол обстеження дитини на ПП комісії. Методологічні основи ПП комісії. Методи обстеження та діагностика порушень у розвитку дітей шкільного віку. Схема збору даних анамнезу. Історія захворювання. Консультативна допомога батькам, педагогам при ситуації діагностики та відбору дітей у спец. заклади.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма							заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Введення до психолого-педагогічної діагностики												
Тема 1. Теоретико-методологічні основи психолого-педагогічної діагностики порушень розвитку у дітей.	9	2	1			6						
Тема 2. Комплексний підхід до вивчення дітей з порушеннями розвитку.	11	4	1			6						
Тема 3. Логопедичне обстеження в системі комплексного вивчення дітей з порушеннями розвитку.	9	2	1			6						
Тема 4. Особливості психолого-педагогічного вивчення дітей з відхиленням у розвитку на різних вікових етапах.	11	4	1			6						
Разом за змістовим модулем 1	40	12	4			24						
Змістовий модуль 2. Структура та завдання психолого-педагогічної комісії та відбір дітей у спеціальні логопедичні заклади												
Тема 5. Склад, організація, цілі та завдання психолого-медико-педагогічної комісії.	13	2	2			9						
Тема 6. Характеристика на дитину, протокол обстеження дитини на ПП комісії.	13	2	2			9						
Тема 7. Методологічні основи ПП комісії.	13	2	2			9						
Тема 8. Методи обстеження та діагностика порушень у розвитку дітей шкільного віку.	15	4	2			9						
Тема 9. Схема збору даних анамнезу. Історія захворювання.	13	2	2			9						
Тема 10. Консультативна допомога батькам, педагогам при ситуації діагностики та відбору дітей у спец. заклади.	13	2	2			9						
Разом за змістовим модулем 2	80	16	12			54						
Усього годин	120	28	14			78						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	-	-
2.	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Введення до психолого-педагогічної діагностики	4
2.	Методи обстеження порушень у розвитку дітей дошкільного віку.	2
3.	Методи обстеження порушень у розвитку дітей шкільного віку.	2
4.	Написання характеристики на дитину для направлення до психолого-медико-педагогічної комісії	2
5.	Написання протоколу обстеження дитини на ПП комісії.	2
6.	Схема збору даних анамнезу та написання заключення по результатах обстеження дитини на ПП комісії	2
	Разом	14

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	-	-
2.	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Діагностика як додатковий метод отримання клінічних даних про дитину.	
2.	Історія розвитку психолого-педагогічних методів діагностики в спеціальній психології	
3.	Поняття класифікації психодіагностичних методів О.Р.Лурія.	
4.	Категорії дітей, які не можуть бути поміщені у спец заклади.	
5.	Загальна симптоматика при олігофренії. Психічні процеси при олігофренії.	
6.	Адаптація дітей до знаходження у спец закладі.	
7.	Дослідження генетичних впливів та зовнішніх факторів на розвиток у дитини психічних захворювань за допомогою лонгітюдinalних досліджень, генетичних маркерів, методу спостереження, біографічного методу .	
8.	Характеристики пізнавальної сфери дітей з раннім дитячим аутизмом.	
	Разом	78

9. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ВІДБІР»

Вимоги до оформлення рефератів

Реферат виконується на одному боці аркуша білого паперу формату А 4 (210 x 297 мм). Текст розташовується через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці у текстовому редакторі Word шрифтом Times New Roman, 14 кеглем. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали.

Текст реферату розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм. Абзаци в тексті потрібно починати з відступу, що дорівнює 5-и знакам (1,25). Відступи мають бути однаковими впродовж всього тексту.

Виділення фрагментів тексту реферату або контрольної роботи **жирним шрифтом** або *курсивом* не дозволяється.

1. Проблема дослідження інтелекту дітей в сучасній психолого-педагогічній діагностики.
2. Застосування тестів по відношенню до дітей з особливостями психофізичного розвитку.
3. Діагностика психофізіологічних особливостей дітей.
4. Спостереження як метод психолого-педагогічної діагностики.
5. Використання бесіди при діагностичному вивченні дітей.
6. Застосування графічних методів для діагностики рівня інтелектуального розвитку дітей.
7. Застосування графічних методів для дослідження особистості дітей.
8. Можливості використання проєктивних методик при вивченні особистості дітей з особливостями психофізичного розвитку.
9. Діагностика дитячо-батьківських відносин.
10. Діагностика розвитку дітей раннього віку.
11. Діагностика готовності дітей з особливостями психофізичного розвитку до школи.
12. Моніторинг педагогічного процесу.
13. Педагогічна діагностика: сутність, функції, об'єкти, рівні.
14. Діагностика розвитку дітей.
15. Діагностика навчання.
16. Виховний процес як об'єкт педагогічної діагностики.
17. Діагностика педагогічної діяльності.
19. Сучасний стан психодіагностики в Україні.
20. Етичні аспекти діагностичної діяльності.

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

- практична робота – для використання набутих знань у розв'язання практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленевого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, захист індивідуального домашнього завдання або реферату.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ВІДБІР»

1. Якими соціальними проблемами була обумовлена розробка перших методів діагностики порушень розвитку у дітей?
2. Який внесок у вітчизняну науку вніс А.Ф.Лазурский? Що таке природний експеримент?
3. У чому сутність положення Л. С. Виготського про вивчення «зони найближчого розвитку» дітей?
4. Які тенденції у вивченні дітей з порушеннями розвитку намітилися в останні десятиліття за кордоном і в Україні?
5. Чому виявлення розумової відсталості спочатку було переважно медичною проблемою? К
6. Коли і в зв'язку з чим встановлення розумової відсталості стало психолого-педагогічною проблемою?
7. Які завдання психолого-педагогічної діагностики на різних вікових етапах?
8. Якими методологічними принципами необхідно керуватися при організації та проведенні психолого-педагогічної діагностики?
9. Які сучасні уявлення про порушення розвитку у дітей служать теоретико-методологічною основою в психолого-педагогічній діагностиці?
10. Охарактеризуйте основні етапи психолого-педагогічної діагностики.
11. Які методики можуть використовуватися для дослідження мислення, пам'яті, сприйняття дітей дошкільного віку? Шкільного віку?
12. У чому перевага і недоліки метричного підходу до вивчення психічного розвитку дітей з порушеннями розвитку?
13. В яких випадках для обстеження дитини доцільно використовувати проектні методики?
14. Які порушення є провідними при дизартрії?
15. Які прояви дизартрії в ранньому віці?
16. У чому полягає особливість вивчення мовних рухових функцій при дизартрії?
17. Яка завдання психолого-педагогічної діагностики на різних вікових етапах?
18. Яка мета логопедичного обстеження?
19. Які розділи складають зміст логопедичного обстеження?

20. У чому особливість обстеження зв'язного мовлення?
21. Які характерні помилки зв'язного мовлення відзначаються при мовному недорозвиненні?
22. За яким принципом підбирається лексичний матеріал для обстеження словникового запасу?
23. У чому виражається своєрідність словникового запасу при мовному недорозвиненні?
24. Які прийоми використовують для вивчення граматичної будови мови?
25. Які види аграматизму відзначаються при недорозвитку мовлення?
26. У чому полягає особливість обстеження звукової сторони мови?
27. Які параметри враховуються при написанні логопедичного висновку?
28. У чому полягає особливість вивчення медичної та психолого-педагогічної документації при обстеженні дитини, яка заїкається?
29. Які завдання мовного обстеження дитини, яка заїкається?
30. Які прийоми використовуються при вивченні мови дитини, яка заїкається?
31. Які характеристики враховуються при написанні логопедичного укладення дитини, яка заїкається?
32. Чому при недорозвиненні усного мовлення виникає необхідність обстежити стан письма і читання?
33. Які предмети використовуються при обстеженні звукового аналізу і синтезу у дітей?
34. Чим характеризуються специфічні порушення письма?
35. Які розділи складають логопедичні обстеження писемного мовлення?
36. Які принципи аналізу специфічних помилок письма?
37. Які основні особливості розвитку дитини раннього віку?
38. Вивчення яких сфер психічної діяльності включає в себе психолого-педагогічне обстеження дитини раннього віку?
39. Назвіть основні параметри оцінки пізнавальної діяльності в ранньому віці.
40. Які основні способи виконання завдання дітьми раннього віку?
41. У чому полягає особливість діагностики емоційно-вольової сфери дітей раннього віку?
42. Назвіть основні напрямки логопедичного обстеження дитини раннього віку.
43. Назвіть параметри вивчення рухової сфери дитини раннього віку.
44. Назвіть основні особливості розвитку дитини дошкільного віку.
45. Які фактори необхідно враховувати при відборі методик для діагностичного обстеження дошкільника?
46. Назвіть рівні орієнтовно-пізнавальних дій, характерні для дитини дошкільного віку.
47. Які основні параметри розумового розвитку дошкільника?
48. Які компоненти включає в себе поняття «психологічна готовність до школи»?
49. Що слід розуміти під розумовою відсталістю?
50. Від яких зовні схожих станів слід відмежовувати розумову відсталість?
51. Чим відрізняється розумова відсталість від уповільненої психічного розвитку?
52. У чому полягає відмінність розумової відсталості від відставання, викликаного порушеннями функцій аналізаторів?
53. Чим відрізняється розумова відсталість від станів, викликаних порушеннями мови?
54. Які основні цілі психолого-педагогічного вивчення підлітків з порушеннями розвитку?

55. Які вікові особливості підлітків необхідно враховувати при психологічному дослідженні?
56. Які загальні принципи використання психологічних методик в залежності від характеру відхилень у розвитку?
57. Назвіть основні завдання та особливості психолого-педагогічного вивчення дітей різного віку з порушеннями слуху.
58. Які методи використовуються при обстеженні дітей з порушеннями слуху?
59. Підберіть методики для обстеження рівня розвитку зорового сприйняття дітей з порушеннями слуху.
60. Яким чином можна провести перевірку можливостей слухового сприйняття мови у дитини молодшого шкільного віку з порушеним слухом?
61. Сформулюйте основні вимоги до складання психолого-педагогічного висновку за результатами обстеження дитини з порушенням слуху.
62. Назвіть основні завдання та особливості психолого-педагогічного вивчення дітей різного віку з порушеннями зору.
63. Які вимоги пред'являються до організації і проведенню обстеження дітей з порушеннями зору?
64. Сформулюйте вимоги до характеру стимульного матеріалу, що використовується для обстеження дітей з порушеннями зору.
65. Які якісні параметри використовуються при оцінці і аналізі результатів психодіагностичного вивчення дітей з порушеннями зору?
66. Назвіть основні завдання та особливості психолого-педагогічного вивчення дітей з руховими порушеннями на різних вікових етапах.
67. Які методи використовуються для обстеження дітей з руховими порушеннями?
68. Підберіть методики для обстеження дрібної моторики, просторових уявлень, графічних навичок у дітей з ДЦП.
69. Вкажіть особливості логопедичного обстеження дітей з ДЦП.
70. Які якісні показники розвитку дитини з руховими порушеннями необхідно відобразити в характеристиці і психологічному заключенні?
71. Назвіть завдання і особливості психолого-педагогічного вивчення дітей з порушеннями емоційно-вольової сфери.
72. Які етапи включає психолого-педагогічне вивчення дитини з аутизмом?
73. На які особливості розвитку необхідно звернути увагу при вивченні анамнезу дитини з емоційними порушеннями?
74. Які основні параметри спостереження за поведінкою і діяльністю аутичної дитини?
75. Які особливості розвитку дитини з емоційними порушеннями повинні бути відображені в характеристиці і психологічному висновку?
76. Визначте поняття «діти зі складними вадами розвитку»; «Ускладнені порушення розвитку».
77. Наведіть приклади можливих поєднань порушень у дітей зі складними вадами розвитку. У чому полягають особливості клініко-психолого-педагогічного вивчення дітей зі складними вадами розвитку?
78. Які принципи лежать в основі роботи ПМПК і ПМПК?
79. Які фахівці входять до складу ПМПК?
80. Розкрийте цілі та завдання ПМПК.
81. Опишіть структуру і напрямки діяльності ПМПК.
82. Яка обов'язкова документація оформляється на дитину при направленні його в психолого-медико-педагогічну комісію (консультацію)?

83. Яка документація ведеться в ПМПК і ПМПК?
84. Що повинно бути відображено в психолого-педагогічному укладенні ПМПК?
85. Які вимоги пред'являються до організації і процедури обстеження дітей в ПМПК при комплектуванні спеціальних (корекційних) закладів?
86. Дайте характеристику основним методам психолого-медико-педагогічного обстеження в ПМПК.
87. Які показники слід враховувати при психолого-медико-педагогічному обстеженні дітей?
88. Визначте взаємозв'язок між психолого-педагогічною діагностикою і психологічним консультуванням в системі супроводу дитини з обмеженими можливостями розвитку.
89. Якими факторами визначається вибір стратегії психологічного консультування? Які дані діагностики необхідно враховувати при цьому?
90. В чому полягають особливості психологічного консультування батьків дитини з проблемами в розвитку? Підлітка з проблемами в розвитку?
91. Назвіть завдання психологічного вивчення сім'ї, яка виховує дитину з порушеннями розвитку.
92. Які правила дотримуються при проведенні бесіди з батьками проблемного дитини?
93. Перерахуйте етапи роботи по психологічному вивченню сім'ї, яка виховує дитину з порушеннями розвитку.
94. Яка кінцева мета соціально-педагогічної та психологічного вивчення сім'ї дитини з порушеннями розвитку?

12. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ВІДБІР»

Вказівки до виконання контрольної роботи

Відповідно до навчального плану студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Контрольна робота виконується на одному боці аркуша білого паперу формату А 4 (210 x 297 мм). Текст розташовується через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці у текстовому редакторі Word шрифтом Times New Roman, 14 кеглем. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали.

Текст контрольної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм. Абзаци в тексті потрібно починати з відступу, що дорівнює 5-и знакам (1,25). Відступи мають бути однаковими впродовж всього тексту.

Виділення фрагментів тексту реферату або контрольної роботи **жирним шрифтом** або *курсивом* не дозволяється.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 20 сторінок формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину, висновки. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, вказати дату виконання і поставити підпис.

Після перевірки викладачем контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студента допускають до заліку.

Варіант 1

1. Сутність положення Л. С. Виготського про вивчення «зони найближчого розвитку» дітей
2. Завдання психолого-педагогічної діагностики на різних вікових етапах
3. Основні завдання та особливості психолого-педагогічного вивчення дітей з руховими порушеннями на різних вікових етапах

Варіант 2

1. Основні етапи психолого-педагогічної діагностики
2. Завдання мовного обстеження дитини, яка заїкається
3. Основні цілі психолого-педагогічного вивчення підлітків з порушеннями розвитку

Варіант 3

1. Основні параметри розумового розвитку дошкільника
2. Вимоги пред'являються до організації і процедури обстеження дітей в пмпк при комплектуванні спеціальних (корекційних) закладів
3. Завдання психологічного вивчення сім'ї, яка виховує дитину з порушеннями розвитку

Варіант 4

1. Методологічними принципами необхідно керуватися при організації та проведенні психолого-педагогічної діагностики
2. Основні особливості розвитку дитини раннього віку
3. Основні завдання та особливості психолого-педагогічного вивчення дітей різного віку з порушеннями слуху

Варіант 5

1. Особливості логопедичного обстеження дітей з ДЦП
2. Цілі та завдання ПМПК
3. Прояви дизартрії в ранньому віці

Варіант 6

1. Основні методи психолого-медико-педагогічного обстеження в ПМПК
2. Характеристика основних методів психолого-медико-педагогічного обстеження в ПМПК
3. Параметри вивчення рухової сфери дитини раннього віку

Варіант 7

1. Документація ведеться в ПМПК
2. Етапи роботи по психологічному вивченню сім'ї, яка виховує дитину з порушеннями розвитку
3. Завдання і особливості психолого-педагогічного вивчення дітей з порушеннями емоційно-вольової сфери

Варіант 8

1. Структура і напрямки діяльності ПМПК
2. Особливості клініко-психолого-педагогічного вивчення дітей зі складними вадами розвитку
3. Основні параметри спостереження за поведінкою і діяльністю аутичної дитини

Варіант 9

1. Методики для обстеження дрібної моторики, просторових уявлень, графічних навичок у дітей з ДЦП
2. Основні завдання та особливості психолого-педагогічного вивчення дітей різного віку з порушеннями зору
3. Відмінність розумової відсталості від відставання, викликаного порушеннями функцій аналізаторів

Варіант 10

1. Основні способи виконання завдання дітьми раннього віку
2. Відборі методик для діагностичного обстеження дошкільника
3. Поняття «психологічна готовність до школи», основні компоненти

13. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

1. **РО** конспектів матеріалів лекцій та практичних занять – 10 балів;
 2. **РО** підготовки до практичних занять та опанування практичними навичками 60 балів:
 - виконання домашніх завдань – 10 балів;
 - виконання матеріалу на практичних заняттях – 20 балів;
 - виконання контрольних завдань – 30 балів.
 3. **РО** підсумкової контрольної роботи – 20 балів;
РО індивідуальне самостійне завдання – 10 балів;
- Змістовий модуль 1: разом 100 балів**
Змістовий модуль 2: разом 100 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Архипова Є. Ф. Стертая дизартрія у дітей: навч. посібник для студентів вузів. / Є. Ф. Архипова - М.: АСТ: Астрель: охоронець, 2007.
2. Архипова Є. Ф. Корекційно-логопедична робота з подолання стертою дизартрії у дітей /Є. Ф. Архипова. - М.: Астрель, 2008.
3. Бадалян Л. О. Невропатология / Л. О. Бадалян.: Підручник для студ. дефектол. фак. вищ. пед. навч. закладів. - 2-е вид., Испр. - М.: Видавничий центр В«АкадеміяВ», 2003.
4. Болоба В. М. Логопедична скринька / В. М. Болоба. Тернопіль: Мандрівець, 2015. – 139с.
5. Белякова Л. І. Логопедія. Дизартрія. / Л. І.Белякова, Н. Н.Волоськовие - М.: Гуманитар. вид. центр ВЛАДОС, 2009.
6. Балобанова В.П., Діагностика порушень мовлення у дітей та організація логопедичної роботи в умовах дошкільного освітнього закладу. / В.П.Балобанова, Л.Г.Богданова, Л.В.Венедиктова – СПб.: Дитинство-прес, 2001.
7. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник / А.М. Богуш, Н.В. Гавриш; за ред. А.М. Богуш. – Вид. 2-ге, доповнене. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 704с.
8. Виготський Л.С. Мислення і мова. / Виготський Л.С. – М.: Лабіринт, 1996.
9. Волкова Г.А. Методика психолого-логопедического обследования детей с нарушениями речи. Вопросы дифференциальной диагностики. / Г.А. Волкова Санкт-Петербург. Издательство «Детство-пресс», 2012. – 138с.
10. Волкова Л.С. Логопедия: Учеб. для студентов дефектол.фак.педвузов / Л.С. Волковой, С.Н. Шаховской. – М.: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 1999.– 680 с.
11. Воронова А.Е. Логоритмика в речевых группах ДООУ для детей 5-7 лет. Методическое пособие – М.: ТЦ Сфера, 2010.- 144с. – (Развитие речи шаг за шагом).
12. Грибова О. Е. Технология организации логопедического обследования: Методическое пособие. / О. Е. Грибова О. Е. - М.: Айрис-пресс, 2005. -96 с.- (Библиотека логопеда-практика).
13. Грибова О. Е., Бессонова Т. П. Дидактический материал по обследованию речи детей. Звуковая сторона речи. Альбом 1. М., 2000.
14. Грибова О. Е., Бессонова Т. П. Дидактический материал по обследованию речи детей. Звуковая сторона речи. Альбом 2. М., 2000.
15. Дара С. Корекційні заняття з логопедії у дошкільних закладах. Частина перша. / С Дара Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 335с.
16. Дара С. Корекційні заняття з логопедії у дошкільних закладах. Частина друга. / С Дара Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 197с.
17. Дефектологічний словник: навчальний посібник / за редакцією В.І. Богдаря, В.М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528с.
18. Жукова Н.С. Логопедия. Основы теории и практики / Н.С. Жукова, Е.М. Мастюкова, Т.Б. Филичева. - М.: Эксмо, 2011. – 288с.: ил.
19. Кирилова Ю.А. Физкультурные упражнения и подвижные игры на свежем воздухе для детей младшей логопедической группы (ОНР) / Ю.А. Кирилова Санкт-Петербург. Издательство «Детство-пресс», 2006. – 185с.
20. Кондратенко В.О. Формування сенсорних здібностей дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення засобом ігрової діяльності. / В.О. Кондратенко, С.В. Кондуков/. - К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. - 110 с.
21. Конопляста С. Ю. Логопсихологія: навч. посіб. / С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак; за ред. М.К. Шеремет. - К.: Знання, 2010. - Книга. - 293 с.
22. Коноваленко В.В. Розвиток зв'язного мовлення: Фронтальні логопедичні заняття у підготовчій групі для дітей з ОНР ("Осінь", "Зима", "Весна", "Людина: я, моя сім'я, мій дім, моя країна"). / В.В. Коноваленко, С.В. Коноваленко – М.: Гном і Д, 2000-2001.
23. Коноваленко В.В. Формування зв'язного мовлення і розвиток логічного мислення у дітей старшого дошкільного віку з ОНР. / В.В. Коноваленко, С. В. Коноваленко. – М.: Гном і Д, 2001.
24. Кобзарева Л.Г. Рання діагностика порушення читання та його корекція. / Л.Г.Кобзарева, С.В.Кузьміна. – Воронеж, 2000.

25. Колесникова О.В. Розвиток фонематичного слуху у дошкільнят. / О.В. Колесникова – М., 2002.
26. Корекційно-педагогічна робота в дошкільних закладах для дітей з порушеннями мови / За ред. Гаркуша Ю.Ф. – М.: Сікач В.Ю., 2000.
27. Король А.В. Мовленнєва картка з картинками: логопедичне обстеження рівня мовленнєвого розвитку дитини / А.В. Король. – Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 24с.іл. + 8с.
28. Корнева А. Н. Основы логопатологии детского возраста: клинические и психологические аспекты. / А. Н. Корнева – СПб. Речь, 2006. – 380с.:
29. Краузе Е. Логопедия. – 3-е изд. – СПб.: Корона принт, 2006. – 208с.
30. Краузе Е. Н. Логопедический массаж и артикуляционная гимнастика / Е. Н. Краузе. СПб.: Корона принт, 2004.
31. Лазарева І. А. Неврологічні основи логопедії: навчально-методичний посібник для студентів дефектологічних спеціальностей. – Луганськ, 2005. – 132с.
32. Логопсихология: учеб. Пособие для студентов / под ред. Р.И. Лалаевой, С.Н. Шаховской. -М.: Гуманитар. Изд. Центр ВЛАДОС, 2013. – 462с. – (Коррекционная педагогика)
33. Логопедія: підручник / за редакцією М.К. Шеремет. – Вид. 3-тє, перер. та доповн. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 776 с.
34. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії. Курс лекцій / Н.А. Лопатинська Київ. Видавничий Дім «СЛОВО», 2017. – 147с.
35. Левіна Р.С. Основи теорії і практики логопедії. / Р.С. Левіна М. Вид-во АПН РРФСР 1978. 379с.
36. Лурія А.Р. Мова і мислення. / А.Р. Лурія М. Педагогіка 1979г.400с
37. Лурия А.Р. Высшие корковые функции человека и их нарушения при локальных поражениях мозга. 3-е изд. М.: Академический проект, 2000.
38. Методи обстеження речі дітей: Пособие по диагностике речевых нарушений / Под общей ред. проф. Г. В. Чиркиной. М.: Аркти, 2003.
39. Мартиненко І.В. Логопсихологія: курс лекцій. Навчальний посібник. – К.: ДІА. – 2014. – 100 с.
40. Марченко І.С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників): Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). / І.С.Марченко – Вид. 3-є, перер. та доп. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 312 с.
41. Момот Т. Веселий ротик. / Т. Момот Тернопіль Навчальна книга-Богдан, 2016. – 24с.
42. Нищев Н.В. Система корекційної роботи в логопедичній групі для дітей із загальним недорозвиненням мовлення. / Н.В. Нищев – СПб., 2001.
43. Нищев Н.В. Розвиваючі казки. / Н.В. Нищев – СПб., 2002.
44. Нейман Л.В. Анатомия, физиология и патология органов слуха и речи: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений / Л.В. Нейман, М.Р. Богомильский; под ред. В.И. Селиверстова. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – 224с.
45. Парамонова Л.Г. Нарушение звукопроизношения у детей: Методическое пособие. – СПб.: ООО «Издательство «Детство-пресс», 2012. Изд. 5-е.- 272с.: ТОВ «АСМІ», 2013. – 153-188с.
46. Пахомова Н.Г. Нейропсихолінгвістика / Пахомова Н.Г. - Полтава
47. Пожіленко Є.А. Чарівний світ звуків і слів. / Є.А. Пожіленко – М., 2001.
48. Пожиленко Е. А. Артикуляционная гимнастика / Е. А. Пожиленко. Санкт-Петербург. КАРО, 2009. – 92 с.
49. Пінчук Ю.В. Мовленнєві вправи для виховання у дітей правильної вимови звуків Р, Р", Л, Л": Навчально-методичний посібник. / Ю.В Пінчук. - К.: КНТ, 2007. - 136 с.
50. Рібцун Ю.В. Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: програмно-методичний комплекс / Ю.В. Рібцун. Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 272с.
51. Рібцун Ю.В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навч.- метод. посіб. / Ю.В. Рібцун. – Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 192с.
52. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. – 308с.
53. Ткаченко Т.А. Логопедична зошит. Формування та розвиток зв'язного мовлення. / Т.А. Ткаченко – СПб., 1998.

54. Ткаченко Т.А. Спеціальні символи в підготовці дітей 4 років до навчання грамоті. / Т.А. Ткаченко – М., 2000.
55. Ткаченко, Т. А. Учи говорить правильно: Система корекції общего недорозвиття речі у дітей 5 лет /Т. А. Ткаченко. М.: Гном и Д, 2001.
56. Федорович Л.О. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / Л.О. Федорович. – Вид. друге, перероб. та доп. – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД. 2016. – 124с.
57. Федорович Л.О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Методичні рекомендації та дидактичні матеріали для логопедів шкіл і дитячих садків, учителів і вихователів загальноосвітніх і спеціальних освітніх закладів та батьків. – Кременчук: Християнська Зоря, 2011. – 348с.
58. Филичева Т.Б. Основы дошкольной логопедии / Т.Б. Филичева, О.С. Орлова, Т.В. Туманова и др. Москва: Эксмо, 2017. – 320с.
59. Фотекова Т.А. Тестова методика діагностики усного мовлення молодших школярів. / Т.А. Фотекова – М., 2000
60. Швайко Г.С. Заняття з образотворчої діяльності в дитячому саду. / Г.С. Швайко – М., 2000.
61. Шеремет М.К. Хрестоматія з логопедії. Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринологія. / М.К. Шеремет, С.Ю. Конопляста, І.В. Мартиненко - К.: КНТ, 2008. - 380 с

Допоміжна

1. Астапов В.М. Введение в дефектологию с основами нейро - и патопсихологии. – М, 1994.
2. Ермаков В.П., Якунин Т.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушениями зрения. – М., 1990.
3. Коррекционная работа в специальных школах и дошкольных учреждениях. – Л., 1985.
4. Лагмейер И., Матейчик З. Психическая депривация в детском возрасте. – Прага, 1984.
5. Лебединский В.В. Нарушение психического развития у детей. – 1985.
6. Основы специальной психологии и педагогики /Под ред О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1998.- Т.5.
7. Основы специальной психологии и педагогики / Под ред. О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1999. – Т.6.
8. Трошин О.В. Введение в коррекционную педагогику и специальную психологи. -Н. Новгород, 1997.
9. Марковская И.Ф. Задержка психического развития. - М., 1993.
10. Сухарева Г.И. Лекции по психиатрии детского возраста.- М., 1974.
11. Ермаков В.П., Якунина Т.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушениями зрения. - М., 1990.
12. Винарская Е.Н. Раннее речевое развитие ребенка и проблемы дефектологии. - М., 1987.
13. Захаров А.И. Детские неврозы. - СПб., 1995.
14. Введение в патопсихологию. - М.: МГУ, 1989.
15. Специальная психология и педагогика / Под ред. О.В. Трошина/.- Н. Новгород, 1999.- Т.5.
16. Астапов В.М. Коррекционная педагогика с основами нейро– и патопсихологии. – М.: ПЕР СЭ, 2006. – 176 с.
17. Гонеев А.Д. Основы коррекционной педагогики / А.Д. Гонеев, Н.И. Лифинцева, Н.В. Ялпаева; под ред. В.А. Сластенина. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 272 с.
18. Гилленбранд К. Коррекционная педагогика: Обучение трудных школьников / К. Гилленбранд; пер. с нем. Н.А. Горловой. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 240 с.
19. Карпунина О.И., Рябова Н.В. Специальная педагогика в опорных схемах. – М.: Изд – во НЦ ЭНАС, 2005. – 168 с.
20. Лебединский В.В. Нарушения психического развития в детском возрасте. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 144 с.
21. Мамайчук И.И. Помощь психолога детям с аутизмом. – СПб.: Речь, 2007. – 288 с.

22. Выготский Л.С. Собр. соч. – М., 1983. – Т.5.
23. Дефектологический словарь. – М., 1995.
24. Лапшин В.А. Б.П. Пузанов. Основы дефектологии. – М., 1991.
25. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии. - М., 1992.
26. Малофеев Н.Н. Специальное образование в России и за рубежом. – М., 1998. – ч.І-ІІ.
27. Обучение детей с проблемами в развитии в разных странах мира: Хрестоматия. /Сост. Шипицина Л.М. – СПб., 1997.
28. Основы специальной психологии и педагогики /Под ред О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1998.- Т.5.
29. Кашенко В.П. Педагогическая коррекция.- М,1994.-223 с.
30. Кумарина Ф., Назарова Н.М. Коррекционная педагогика и специальная педагогика//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.- М.,1996.-с.4-15.
31. Малофеев Н.Н. Дети с трудностями в обучении, дифференциация и интеграция//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.- М,1996.- с.20—28.
32. Назарова Н.М. Закономерности развития интеграции как социального и педагогического феномена//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.-М., 1996.- с.28-39.

Інформаційні ресурси

1. <http://pedlib.ru/Books>
2. <http://www.businessplan.narod.ru/>
3. www.aquarium.com.ua